

Programový bulletin Galéria hudby / marec – júl 2013

Produkcia a dramaturgia; zostavovateľ bulletinu: Lucia Vadelová

Odborná spolupráca: Peter Zagar

Zodpovedný redaktor: Renáta Niczová

Grafická úprava, obálka: © Anabela Sládek

Tlač: MediaMasters, s.r.o.

Vydavateľ: Nitrianska galéria 2013, www.nitrianskagaléria.sk

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

Texty neprešli jazykovou úpravou.

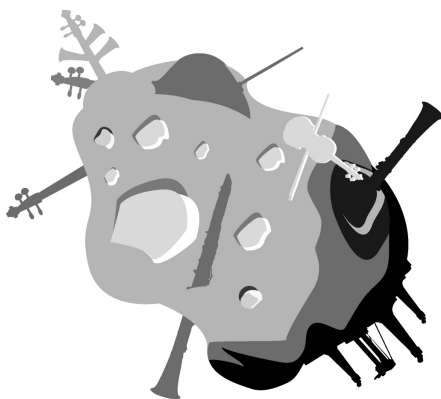
NITRIANSKA GALÉRIA

8. ročník

GALÉRIA HUDBY

Cyklus komorných koncertov

marec – júl 2013

 NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

S finančným príspevkom:
Hudobného fondu

 Hudobný fond
Music Fund Slovakia

 PÓLSKÝ
INŠTITÚT

hudobný život

 VEOLIA
TRANSPORT

 mojaNitra.sk

NITRIANSKA GALÉRIA

Župné námestie 3, Nitra, www.nitrianskagaleria.sk

Galéria hudby

20. 3. 2013 o 18.00 hod.

Wojciech Waleczek (PL) – klavír

Wojciech Proniewicz (PL) – husle

PROGRAM:

Witold Lutosławski (1913 – 1994)

Folk melodies (Ľudové melódie) pre sólový klavír

I. Ach, mój Jasieńko / Oh my Johnny (Ach, môj Janičko)

II. Hej, od Krakowa jadę / Hey, down from Cracow (Hej, od Krakova idem)

III. Jest drożynna, jest / There is a path (Tam je chodník)

IV. Pasterczka / The Shepherd Girl (Pastierka)

V. Na jabłoni jabłko wisi / An apple hangs on the apple-tree (Na jabloni jablko wisi)

VI. Od sieradza płynie rzeka / A river flows from Sieradz (Od Sieradza rieka tečie)

VII. Panie Michale / Master Michael (Pán Michal)

VIII. W polu lipieřka / The lime-tree in the field (Lipa v poli)

IX. Zalotny / Flirting (Koketný)

X. Gaik / The Grove (Háj)

XI. Gąsior / A Gander (Gunár)

XII. Rektor / (Vták)

Karol Szymanowski (1882 – 1937)

Serenade de don Juan from Masques, op. 34

(Serenáda Don Juana z cyklu Masky, op. 34) pre sólový klavír

Witold Lutosławski (1913 – 1994)

Partita pre klavír a husle

I. Allegro giusto

II. Ad libitum

III. Largo

IV. Ad libitum

V. Presto

---Prestávka---

Franz Liszt (1811 – 1886)

Valse–Impromptu v traskripcii Jenö Hubaya pre klavír a husle

Elégia č. 1 pre klavír a husle

Elégia č. 2 pre klavír a husle

Grand Duo Concertant pre klavír a husle

Týmto koncertom si pripomíname 100. výročie od narodenia významného poľského skladateľa Witolda Lutosławského.

WITOLD LUTOSŁAWSKI (1913 – 1994)

Among Poland's most outstanding composers, as well as a leading figure in the realm of music of the twentieth century. He was a great authority, a patriot, an educator of many generations of musicians and listeners. He was also a model of modesty, a highly cultured individual, someone who demanded much of himself and others. Lutosławski remains that rare composer with a distinctly defined, individual style in his works, despite differences in his various periods and constant development of his musical language. He found his path among aesthetic crossroads of the 20th century's second half, and pursued it with determination and a refined, evolving artistic sensibility. His music balances form and content, intellect and emotion. He belonged to no "school" of composition, did not succumb to trends and fashions. While not upholding traditions or joining avantgarde revolutions, he was both avantgarde and traditional and holds an enduring place among the 20th century's great composers.

Witold Lutosławski patří medzi najvýznamnejších poľských skladateľov a taktiež medzi osobnosti, ktoré určovali smer hudby 20. storočia. Bol veľkou autoritou, patriotom, učiteľom viacerých generácií hudobníkov a poslucháčov, zároveň aj vzorom skromnosti, vysoko kultivovanou individualitou, ktorá bola náročná nielen na ostatných, ale aj na seba. Lutosławski sa radí medzi výnimočných skladateľov s osobitne rozpoznateľným individuálnym štýlom tvorby, i napriek rozdielom v jednotlivých tvorivých obdobiach, a kontinuálnym vývojom jeho hudobného jazyka. Našiel si svoju cestu na križovatke rôznych estetických smerov druhej polovice 20. storočia a pokračoval v nej s rozhodnosťou a kultivovaným, vypracovaným umeleckým cítením. Jeho hudba je balansom medzi formou a obsahom, medzi intelektom a emóciou. Nepatril do žiadnej kompozičnej "školy", nepodliehal trendom ani módnym výstrelkom. Hoci sa nepridržiaval tradície a ani sa nezapojil do avantgardnej revolúcie, bol rovnako avantgardný aj tradičný, a preto sa nezmazateľne zapísal medzi najväčších skladateľov 20. storočia.

Folk melodies / Ľudové melódie

The Polish composer Witold Lutosławski worked after World War II at Radio Poland, where in the course of his everyday activities he wrote music of various kinds – including children's music and even popular songs. These piano pieces, essentially arrangements of Polish folk melodies, were written in 1945 and were commissioned and issued by the Polish government's music publishing office PWM Edition. The main goal was to fulfill the post-war lack of contemporary piano literature for children. The tunes were taken from a contemporary collection of Polish folk music, and each piece was based on a song from a different region of Poland. Lutosławski stated that initially he didn't consider the *Folk Melodies* suitable for concert performance, but he later arranged several of them for string ensembles. Lutosławski's harmonizations of these essentially diatonic tunes show commonalities with other folk-based music he was composing at the time.

Poľský skladateľ Witold Lutosławski pracoval po druhej svetovej vojne v Poľskom rádiu, kde počas bežných pracovných činností skladal hudbu rôznych foriem a žánrov, vrátane hudby pre deti a dokonca aj populárnych piesní. Klavírne kusy *Ľudové melódie*, v podstate úpravy poľských ľudových piesní, boli napísané v roku 1945 a vydané poľským štátnym hudobným vydavateľstvom. Hlavným zámerom bolo vyplniť prázdne miesto v súčasnej klavírnej literatúre pre deti v povojnovom období. Melódie boli prevzaté zo zbierky poľskej ľudovej hudby a každá skladba bola vytvorená na základe konkrétnej piesne z rôznych regiónov v Poľsku. Lutosławski nepovažoval *Ľudové melódie* za vhodné na koncertné vystúpenie, ale niektoré z nich neskoršie upravil pre sláčikové súbory. Lutosławského harmonizácie týchto esenciálne diatonických melódií

poukazujú na ďalšiu folklórom inšpirovanú hudbu, ktorú v tomto čase komponoval.

Partita

Commissioned by the St. Paul Chamber Orchestra (in St. Paul, Minnesota), Lutosławski wrote the *Partita for Violin and Piano* for Pinchas Zukerman and Marc Neikrug in 1984. The orchestral version was created in 1988 and dedicated to Anne-Sophie Mutter; its first performance took place on January 10, 1990 in Munich. Anne-Sophie Mutter was accompanied by the Munich Philharmonic Orchestra, conducted by Lutosławski himself. Here Lutosławski combines Neoclassical elements – the form and structure of the piece, the relationship of the instruments – with his personal harmonic style: dissonant, rhythmically powerful and clearly structured. Controlled aleatoric writing makes up the second and fourth movements, which are actually just bridges between the three main movements. Here the violin and piano play independently of each other: the notes and values are written clearly in each part but the players should not try to coordinate them. Lutosławski thus gives his interpreters a certain independence without compromising his own responsibility as the composer.

Na objednávku St. Paul Chamber Orchestra (St. Paul, Minnesota), Lutosławski napísal *Partitu pre husle a klavír* pre Pinchasa Zukermana and Marca Neikruga v roku 1984. Orchestrálna verzia bola vytvorená v roku 1988 a venovaná huslistke Anne-Sophie Mutter. Premiéra sa konala 10. januára 1990 v Mníchove. Anne-Sophie Mutter bola sprevádzaná Mníchovským filharmonickým orchestrom pod dirigentskou taktovkou Witolda Lutosławského. V tejto kompozícii Lutosławski kombinuje neoklasické prvky – forma a štruktúra skladby, vzťah nástrojov – s jeho osobitým harmonickým štýlom: disonantný, rytmicky úderný a jednoducho štruktúrovaný. Riadená aleatorika vypĺňa druhú a štvrtú časť, ktoré sú iba spojovacími mostami medzi tromi hlavnými časťami. Husle a klavír hrajú nezávisle od seba: výška a trvanie tónov sú napísané jasne v každom parte, ale interpreti by sa nemali snažiť o ich synchronizáciu. Lutosławski tak dáva interpretom určitú nezávislosť bez toho, aby sa zbavil skladateľskej zodpovednosti.

KAROL SZYMANOWSKI (1882 – 1937)

Polish composer and pianist, considered one of the greatest Polish composers of the 20th century. Szymanowski was influenced by the music of Richard Strauss, Alexander Scriabin and the impressionism of Claude Debussy, and Maurice Ravel. He also drew much influence from Frédéric Chopin and from Polish folk music. He was specifically influenced by folk music of the Polish Highlanders (Górale), which he discovered in Zakopane, in Tatra highlands, even writing in an article entitled "About Górale Music": "My discovery of the essential beauty of Górale (Polish Highlander) music, dance and architecture is a very personal one; much of this beauty I have absorbed into my innermost soul." Szymanowski developed a highly individual rhapsodic style and a unique harmonic world of his own.

Poľský skladateľ a klavirista Karol Szymanowski je považovaný za jedného z najvýnimočnejších poľských skladateľov 20. storočia. Bol ovplyvnený hudbou Richarda Straussa, Alexandra Skrjabina, impresionizmom Clauda Debussyho a Maurica Ravela. Množstvo inšpirácie čerpal z hudby Fryderyka Chopina a poľskej ľudovej hudby. Osobitne bol inšpirovaný poľskou goralskou hudbou, ktorú objavil v Zakopanem, v Tatrách. Napísal o tom v článku nazvanom "O goralskej hudbe": „Môj objav týkajúci sa esenciálnej krásy goralskej hudby, tanca a architektúry je pre mňa osobnou záležitosťou; množstvo tejto krásy som absorboval do najhlbších zákutí mojej duše.“ Szymanowski vyvinul individuálny rapsodický štýl a unikátny harmonický svet.

Serenade de don Juan from Masques / Serenáda Don Juana z cyklu Masky

The three mythological tone-pictures comprising *Masques, op. 34* (published Vienna 1919), were first played by Sascha Dubiansky in St. Petersburg on 12th October 1916. "*Don Juan's Serenade*" (dedicated to Rubinstein) was originally intended to have been the first piece of the collection (letter from the composer to his friend Henryk Spiess, 24th October 1915). „It is difficult to find in contemporary piano music," considered Guido Pannain, „anything more ardent than this *Masque*, music more closely packed and agile in its humanity. It begins with much spirit and bravado, with flourishing (fantastico) arpeggios "on guitar". Then, from the secret corners of the heart comes a bitter echo of melancholy. Laughter and tears melt before our eyes into sorrow and buffoonery" (1920). Szymanowski played these tales all his life. He even thought of orchestrating them (March 1934). He never did.

Tri mytologické hudobné obrazy *Masky, op. 34* (vydané vo Viedni v roku 1919) boli prvýkrát uvedené Saschom Dubianskym v St. Peterburgu 12. októbra 1916. *Serenáda Don Juana* (venovaná ruskému skladateľovi A. Rubinšteinovi) mala byť pôvodne prvým kusom súboru (uvedené v liste priateľovi Henrykovi Spiessovi 24. októbra 1915). „Je ťažké nájsť v súčasnej klavírnej hudbe," skonštatoval Guido Pannain, „niečo tak vášnivé ako *Masky*, hudbu tak dôkladne naplnenú a horlivú vo svojej ľudskosti. Začína sa s oduševnením a rozletom, s ozdobnými "gitarovými" arpeggiami. Neskoršie z tajných zákutí srdca prichádza trpká odozva melanchólie. Smiech a plač sa mení pred našimi očami na smútok a komédiu" (1920). Szymanowski hral tieto skladby celý svoj život. Uvažoval dokonca, že vytvorí orchestrácie týchto kusov (marec 1934). Nikdy to však neurobil.

FRANZ LISZT (1811 – 1886)

Grand Duo Concertant is based on the musical romance *Le marin* by Charle Philippe Lafont. It is very virtuoso piece that make demands both on piano and violin in the same challenging and expressive way. *Two elegies for violin and piano* mark a much later point in the evolution of the composer`s musical language. The first elegie is written in memory of Polish Countess Marie Kalergis, the second one was a gesture toward the German writer Lina Ramann. *Valse-Improptu* is transcribed for the violin and piano by Jenő Hubay – Hungarian violinist, composer and music teacher who lived in years 1858 – 1937. Transcription was dedicated to Yehudi Menuhin.

Grand Duo Concertant je vytvorená na základe hudobnej romancy *Le Marin* od Charlesa Philippe Lafonta. Je to virtuózne dielo, ktoré kladie vysoké požiadavky na oboch interpretov v rovnakom stupni náročnosti a expresivity. *Dve elégie pre husle a klavír* poukazujú na neskorší vývoj skladateľovho hudobného jazyka. Prvá elégia je napísaná ako spomienka na poľskú grófkku Mariu Kalergis, druhá je gestom pre nemeckú spisovateľku Linu Ramann. *Valse-Improptu* je prepísaná skladba pre husle a klavír Jenőm Hubayom – maďarským huslistom, skladateľom a pedagógom, ktorý žil v rokoch 1858 – 1937. Transkripcia bola venovaná huslistovi a dirigentovi Yehudi Menuhinovi.

V júli 2013 bude Wojciech Waleczek a Wojciech Proniewicz nahrávať CD, ktoré bude pozostávať zo skladieb pre husle a klavír od Franza Liszta. Nahrávka bude vydaná v roku 2014 vo vydavateľstve NAXOS.

Text: Wojciech Waleczek
Preklad: Lucia Vadelová

Wojciech Waleczek

Uznávaný poľský klavirista je známy pre nekompromisný prístup ku klavírnej interpretácii. Umelec rozbehol úspešnú kariéru symfonických koncertov, ako aj sólových či komorných recitálov po celom svete. Štúdium ukončil s vyznamenaním na Hudobnej akadémii Karola Szymanowského v Katowiciach v triede prof. Zbigniewa Rauboa v roku 2003. V štúdiu pokračoval u prof. Lee Kum-Singa vo Vancouveri na Academy of Music v Kanade. O jeho úspechoch svedčí množstvo prestížnych ocenení doma aj v zahraničí: 3. miesto, Cena Arthura Rubinsteina a špeciálna cena Kościuszko Foundation v New Yorku na 2. medzinárodnej súťaži mladých klaviristov "Arthur Rubinstein in memoriam", Bydgoszcz, Poľsko (1996), 1. miesto a cena za najlepšiu koncertnú interpretáciu na 4. národnej klavírnej súťaži Franza Liszta, Wrocław, Poľsko (1997), 3. miesto na 7. medzinárodnej klavírnej súťaži Franza Liszta "Premio Mario Zanfi", Parma, Taliansko (2000) atď. Získal množstvo štipendií, taktiež v roku 2004 Kay Meek Scholarship za výnimočné štúdijné výsledky na Academy of Music vo Vancouveri. Ako sólista hral s mnohými orchestrami: Kalisz, Karlovy Vary, Kielce, Koszalin, Lublin, Łódź, Opole, Pomeranian, Rzeszów, Toruń, Szczecin, Wrocław, Zabrze, Sinfonia Iuventus, Poľská komorná filharmónia Sopot, Capella Bydgosciensis, Beethovenov akademický orchester, Komorný orchester Elbląg, Symfonický orchester Kaposvar, Národný komorný orchester Moldavska, Symfonický orchester Amman a spolupracoval s viacerými dirigentami: M. J. Błaszcyk, Ł. Borowicz, K. Bumann, G. Chmura, S. Chrzanowski, M. Diadiura, M. Dworzyński, Chang Joon-Gun, M. Gawroński, Cz. Grabowski, I. Hobson, G. Kerenyi, V. Kiradijev, J. Kosek, M. Lebel, M. Nesterowicz, M. Metelska, O. Palymsky, M. Pijarowski, W. Rajski, J. Rogala, Z. Rychert, J. Salwarowski, M. Smolij, R. Silva, M. U. Sidiq, M. Sugar, P. Veneri, T. Wojciechowski, M. Wolniewski, J. M. Zarzycki. Wojciech Waleczek koncertuje v Poľsku aj v zahraničí (Európska únia, Švajčiarsko, Bosna a Hercegovina, Moldavsko, Rusko, Jordánsko, Palestína, Irán, Kanada, Japonsko a do USA pocestuje v najbližšej dobe opäť na základe množstva objednávok). Jeho hra je obdivovaná rovnako kritikmi ako aj verejnosťou. V jeho repertoári je niekoľko klavírných koncertov a viac ako stovka sólových kompozícií, komorných koncertov od baroka až po súčasnú hudbu.

Wojciech Proniewicz

Mladý poľský huslista ukončil štúdium na Hudobnej akadémii Fryderyka Chopina vo Varšave v triede prof. Mirosława Ławrynowicza. Ako sólista vystupoval s orchestrami: Varšavský národný filharmonický orchester, Wroclawský filharmonický orchester, Rzeszowski filharmonický orchester, Sinfonia Viva a Sinfonia Iuventus Orchestra pod dirigentskou taktovkou Jana Krenza a Jerzy Maksymiuka. Koncertoval v prestížnych koncertných sálach: Štátna filharmónia vo Varšave, Rudolfinum – Česká fiharmónia v Prahe, Poľská Baltská filharmónia v Gdańsku, Lublinská filharmónia, Rzeszowska filharmónia, Sliezska filharmónia v Katowiciach, Koncertná sála Witolda Lutoslawskeho Poľského rádia vo Varšave a Kráľovský palác vo Varšave. Pri príležitosti "Roka Chopina" nahral debutové CD "Žiaci Chopina" pre svetoznáme vydavateľstvo NAXOS. Spolu s hudobným ensemblom Camerata Vistula sa zúčastnil na nahrávke hudobného diela Apolinary Szeluta pre vydavateľstvo DUX. Toto CD bolo nominované na Cenu Fryderyk

2009. V roku 2012 spoločne s Konstantyom Andrzejom Kulkom a súborom Camerata Vistula nahral vybrané diela od Karola Lipiňského pre vydavateľstvo CD Accord. Wojciech Proniewicz je laureátom viacerých súťaží: 1. cena na 6. sliezskej medzinárodnej husľovej súťaži v Zabrze (1998), 3. cena na medzinárodnej súťaži Beethovenov Hradec v Hradci nad Moravici v Českej republike (1998), 1. cena na 5. národnej husľovej súťaži S. Serwaczyňského pre mladých huslistov v Lubline (2002) atď. Získal mnoho štipendií a zúčastnil sa niekoľkých kurzov, kde pracoval so svetovo známymi umelcami, ako napr. Ruggiero Ricci (USA), Igor Oistrakh (Rusko), Yair Kless (Izrael), Edward Grach (Rusko), Wolfgang Marschner (Nemecko), Nava Milo (Izrael), Marina Jaszwilli (Rusko). V roku 2009 so Sinfonia Viva Orchestra premiéroval kompozíciu pre husle a orchester "Dos Lid Far Jidisze Fidl" od Krzesimira Dębského. Huslista koncertoval v rôznych krajinách (Poľsko, Rakúsko, Belgicko, Nemecko, Česká republika, Dánsko, Veľká Británia, Francúzsko, Taliansko, Cyprus, Venezuela, Čína, Španielsko a Litva). Osobnosť mladého huslistu bola námetom filmu s názvom "Hudobné impresie", ktorý poľská televízia natočila v roku 1998.

Galéria hudby

24. 4. 2013 o 18.00 hod.

Igor Karško – husle

PROGRAM:

ODPOVEDE BEZ OTÁZOK

Ernest Bloch (1880 – 1959)

Suíta č. 1 pre sólové husle

Prelude

Andante tranquillo

Allegro

Andante

Allegro energico

BACH–SCHNITTKE–BLACHER–TELEMANN - SONATA PASTICCIO

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)

Grave zo sonáty a mol pre sólové husle BWV 1003

Alfred Schnittke (1934 – 1998)

Fúga pre sólové husle

Boris Blacher (1903 – 1975)

Adagio zo sonáty pre sólove husle

Georg Philipp Telemann (1681 – 1767)

Vivace z Fantázie pre sólove husle TWV 54

Ernest Bloch

Suíta č. 2 pre sólové husle

Energico deciso

Moderato

Andante

Allegro molto

„...tak som teda inšpiroval Blocha, aby pre mňa napísal tieto dve diela (1. a 2. suitu). Bloch bol pre mňa prvým skladateľom a ja som mal byť jeho posledným interpretom. (Bloch po skomponovaní týchto suit onedlho zomrel.) Tieto sólové skladby su krásne napísané, plné výrazu a melodické – klasické v duchu pripomínajúcom Bacha. A možno práve z tohto dôvodu nedocenené a málo hrávané. Je zvláštne, že niektoré diela neposudzujeme podľa ich vlastných zákonitostí, ale podľa kánonu práve vládnucej módy. Ak by to bolo možné, rád by som urobil malý experiment. Predstavil by som ich na koncertoch ako novoobjavené staré diela anonymného majstra, Bachovho súčasníka. Možno ruského žida, ktorý prišiel niekde z východu, nechal sa ovplyvniť cigánskou hudbou, zavrhol kontrapunkt a oddal sa improvizácii. Verím, že takto by boli Blochove suity objavom storočia.“

Yehudi Menuhin o svojom blízkom priateľovi Ernestovi Blochovi

Prečo odpovede bez otázok? Všetci to dobre poznáme: keď sa nás niekto niečo opýta, často nepoznáme odpoveď. Či už z neistoty, neznalosti alebo jednoducho preto, že otázky neočakávame. Ak však neprestávame hľadať, môžeme dospieť k odpovediam na otázky. Existuje však aj iný druh odpovedí, odpovedí bez otázok. Žijeme, tvoríme, vplývame na svoje okolie a neustále nechtiac odpovedáme, hoci sa nás nikto na nič nepýtal. Odpovedáme, pretože žijeme a reagujeme na veci, vnímame pocity a vlastne všetko vókol nás. Neodpovedáme len verbálne, ale najmä svojim konaním, tvorbou, životom. Takí sme my ľudia. Tak vnímam aj Blochove *Suity pre sólové husle*. Mladý Ernest Bloch reagoval na pocit, že je nedocenený a vo Švajciarsku, kde žil označovaný len za "židovského skladateľa". Odpovedal emigráciou do USA. Cítim však, že počas ťažkej choroby na smrteľnom lôžku odpovedal aj inak: skomponovaním početných suit pre sólové husle, violu a violončelo. To bola jeho odpoveď bez otázok.

Schnittkeho *Fúga*, Blacherovo *Adagio* sú podobnými reakciami na Bachov monumentálny odkaz. Telemannovo *Vivace z Fantázie pre sólové husle* je pre mňa stelesnením onoho menuhinovského „putujúceho žida, ktorý sa nechal inšpirovať cigánskou hudbou.“ Neodvážim sa ale tvrdiť, či toto všetko zmienení skladatelia cítili. Cítim len, že bez Bachových *Sonát a partít pre sólové husle* by asi tieto diela nevznikli v takej podobe, v akej vznikli. Preto som nahradil tri časti z Bachovej 2. *sonáty pre sólové husle* "odpoveďami" Schnittkeho, Blachera a Telemanna.

A komu odpovedá bez otázok Bach svojimi *Sonátami a partitami*? Historici a bádatelia tvrdia, že to boli sonáty a partity istého Johanna Paula von Westhoffa. Toľko historici. Môj pocit je, že Bach musel hľadať inšpiráciu v samotnej dokonalosti. To je moja odpoveď na nepoloženú otázku...

Igor Karško

Igor Karško

je prešovským rodákom, absolventom Konzervatória v Košiciach (Karol Petróczi), AMU v Prahe (Jiří Tomášek) a Menuhinovej akadémie v Gstaade vo Švajčiarsku (Alberto Lysy, Yehudi Menuhin). Okrem huslí študoval aj komornú hudbu a dirigovanie. Bol členom Camerata Lysy a Mládežníckeho orchestra Gustáva Mahlera pod vedením Claudia Abbada. V súčasnosti pôsobí ako koncertný majster Luzernského symfonického orchestra (od roku 1993), Cameraty Zürich, Kammerorchester Basel a člen Serenade String Trio (s týmto komorným telesom vyhral tri najprestížnejšie súťaže v Európe). Ako koncertný majster barokového orchestra La Scintilla podnikol v roku 2005 turné po USA s Ceciliou Bartoli, s ktorou nahral aj CD Maria Malibran. Je zakladateľom zoskupení La Banda Antix a La Gioconda, členom Les Musiciens du Louvre. Pôsobí ako profesor na Musikhochschule v Luzerne. Ako sólista i člen komorných zoskupení koncertoval po celej Európe. Od roku 2010 vedie s violončelistom Thomasom Demengom súbor Camerata Zürich. Žije a pôsobí vo Švajčiarsku.

Galéria hudby

24. 4. 2013 o 18.00 hod.

Ronald Šebesta – klarinet

PROGRAM:

CLASSIC MALTS

Igor Stravinskij (1882 – 1971)

Tri skladby pre sólový klarinet

Giacinto Scelsi (1905 – 1988)

Ixor

Salvatore Sciarrino (1947)

Let me die before I wake

Karlheinz Stockhausen (1928 – 2007)

In Freundschaft

Steve Reich (1936)

New York Counterpoint

Vo svete škótskej single malt ("jednosladovej") whisky sa rozlišuje šesť regiónov výroby tohto jedinečného prejavu škótskej kultúry. Každý z regiónov má svojho whisky reprezentanta, uznaného za predstaviteľa najtypickejších vlastností single malt danej oblasti. Títo reprezentanti spolu vytvárajú kategóriu s názvom "classic malts". Názov dramaturgie dnešného koncertu, ako výberu časom preverených kusov klarinetovej sólovej literatúry, je teda metaforou. Voľba názvu je zároveň vyjadrením môjho obdivu a afinity k svetu single malt whisky, v jej mnohorakosti a ušľachtilej komplexnosti.

Stravinského *Tri skladby pre sólový klarinet* sú prvým dielom modernej hudby pre klarinet bez sprievodu iného nástroja. Odlišný výraz každej z častí, vďaka majstrovskému vcítaniu autora do zvukovosti nástroja, ako aj celkom novátorská idiomatika každej z nich, svedčia o mozartovskom talente skladateľa, schopného na prvý pokus s bravúrou naplniť dovtedy nezadané kompozičné idey. *Ixor* Giacinta Scelsiho je krátkou ukážkou majstrovstva iného veľkého sonoristu 20. storočia, silne ovplyvneného introvertnou hudbou budhistických kláštorov. Do tretice nasleduje výsostne sonoristická skladba *Let me die before I wake* Salvatore Sciarinna, predstavujúca iný charakteristický typus sonority klarinetu, s hudobne zmysluplným, nesamouúčelným využitím techniky viaczvukov. *In Freundschaft* Karlheinz Stockhausena je klarinetovým "classic malt" z opačného pólu. Ide o výsostne štruktúrálnu, majstrovskú kompozíciu vo variačnej forme. Pre interpreta predstavuje otázku eventuálneho prispôsobenia zvukového pola tak, aby nedochádzalo k estetickému nesúladu medzi silne štruktúrálnym charakterom skladby a pastorálnym charakterom zvukovosti klarinetu. *New York Counterpoint* Steva Reicha je premietnutím skladateľovho repetitívneho jazyka do média klarinetovej zvukovosti. Koncept skladby pre ansámbl nástrojov rovnakej skupiny obsahuje potenciálne úskalie únavy poslucháčovej pozornosti z unilosti použitej sonority. Reich, hoci sa pri nástupe niektorých idiémov nevyhol konotáciám s jazzom, skladbu ako celok zvláda rozvinutím sebe vlastnej štruktúry s typickým étosom, ktorý napokon dominuje a zanecháva silný dojem.

Ronald Šebesta

Ronald Šebesta

je zaniatý propagátor súčasnej hudby, rešpektovaný hráč na dobových nástrojoch, vyhľadávaný komorný partner. Študoval na Konzervatóriu a na VŠMU v Bratislave. Počas štúdií absolvoval stáž na Conservatoire de Région v Boulogne. Od roku 1993 je 1. klarinetistom SOSR-u, od roku 1996 aj orchestra Cappella Istropolitana. Sporadicky vystupuje ako sólista so slovenskými komornými orchestrami. V roku 1988 bol spoluzakladajúcim členom VENI ensemble. Dominantnou líniou jeho záujmu je komorná hudba s dôrazom na tvorbu 20. storočia až podnes. V rámci tohto smerovania sa roku 1997 stal spoluzakladateľom súboru Opera Aperta, je stálym členom improvizatívneho zoskupenia DON@U.com. V roku 2004 bol zakladajúcim členom LOTZ tria dobových basetových rohov 18. storočia, s ktorým nahral dve úspešné CD s dielami Juraja Družeckého a kompozíciami súčasných slovenských skladateľov (Hevhetia, Hudobný fond). Od roku 2002 pôsobí na VŠMU ako pedagóg hry na klarinete, kde roku 2007 obhájil doktorandskú prácu so zameraním na zvukovosť klarinetu.

Galéria hudby

15. 5. 2013 o 18.00 hod.

Marián Lapšanský – klavír

PROGRAM:

Zdeněk Fibich (1850 – 1900)

Moods, Impressions and Reminiscences
(selection / výber)

- ▶ Quasi presto e con fuoco, in E minor
"Fibich´s Self-Portrait" (Fibichov autoportrét)
- ▶ Lento assai, in A minor
"A Night" (Noc)
- ▶ Vivace, in G minor
"Morning" (Ráno)
- ▶ Andantino. Vivace. Andantino in B flat minor
"Anezhka´s Portrait" (Anežkin portrét)
- ▶ Tenere, in G minor
"Palm" (Dlaň)
- ▶ Moderato. Lento in D major
"Fingers" (Ruky)
- ▶ Molto agitato in C sharp major
"Nerves" (Nervy)
- ▶ Lento in D flat minor
"Evenings with Anezhka at Zofin" (Večery na Žofíne)
- ▶ Allegro agitato in G minor
"Bosom" (Prsia)
- ▶ Allegretto in E flat major
"Eyelashes" (Mihalnice)
- ▶ Allegretto in B flat major
"Hips" (Boky)
- ▶ Grave in G minor
"Jealousy" (Žiarlivosť)
- ▶ Allegretto in B flat minor
"Fantastic Soirée" (Fantazijné soiré)
- ▶ Allegretto in D minor
"Rain at the Spring" (Prší pri prameni)
- ▶ Allegro moderato in E major
"Ride to Anezhka" (Cesta za Anežkou)

Johannes Brahms (1833 – 1897)

Intermezzo b-mol, op. 117

Intermezzo es-mol, op. 118

---Prestávka---

Edvard Hagerup Grieg (1843 – 1907)

Lyrical pieces
(selection / výber)

- Arietta (Arietta)
- Valse (Valčík)
- Fairy-dance (Tanec víl)
- Popular Melody (Ľudová melódia)
- Brooklet (Potôčik)
- Norwegian Melody (Nórska ľudová)
- Butterfly (Motýľ)
- Little Bird (Vtáčik)
- To the Spring (Na jar)
- March of the Dwarfs (Pochod škriatkov)

Issac Albeniz (1860 – 1909)

Granada, Sevilla, El Puerto, Castilla

Franz Liszt (1811 – 1886)

Rigoletto – koncertná parafráza

Marián Lapšanský

upozornil na seba ešte ako študent Konzervatória v Bratislave a následne ako poslucháč Akadémie múzických umení v Prahe (u Františka Maxiána a Jana Panenku), keď sa stal absolútnym víťazom na Smetanovej klavírnej súťaži v Hradci Králové a získal Cenu za najlepšiu interpretáciu diel W. A. Mozarta (1971) a neskôr tiež Cenu Anda-Bührle (1972) na majstrovských kurzoch Gézu Andu v Zürichu. Vo svojom vzdelávaní pokračoval formou postgraduálneho štúdia na Konzervatóriu P. I. Čajkovského v Moskve v triede Viktora Meržanova. Ocenenia, ktoré prispeli k prudkému vzostupu jeho kariéry koncertného umelca patria Cena českej kritiky a zlatá medaila v rámci laureátskych dní Káti Popovej v Bulharsku a titul laureáta na Medzinárodnej tribúne mladých interpretov UNESCO v rámci BHS. V súčasnosti je Marián Lapšanský pravidelným hosťom na mnohých prestížnych koncertných platformách vo svete, účinkujúc s renomovanými orchestrami ako Česká filharmónia, Symfonický orchester hl. m. Prahy FOK, Pražský komorný orchester, Slovenská filharmónia, Orchestre de la Radio Suisse Romande, Dresdner Staatskapelle, Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra a mnohé ďalšie. Spolupracoval s dirigentskými osobnosťami ako Jiří Bělohlávek, Roberto Benzi, Oliver Dohnányi, Ken Ichiro Kobayashi, Zdeněk Košler, Libor Pešek, Alexander Rahbari, Ľudovír Rajter, Emmanuel Villaume a iní. Uskutočnil množstvo sólových recitálov i komorných koncertov na prestížnych festivaloch ako Wiener Festwochen, Salzburger Festspiele, Berliner Festtage, Dresdner Musikfestspiele, Pražská jar, Medzinárodný hudobný festival v Ankare, Letný festival Dubrovník, Bratislavské hudobné slávnosti a iné. Marián Lapšanský je nielen vynikajúci sólista, ale stal sa aj jedným z najvyhľadávanejších komorných hráčov na súčasnej scéne, účinkujúc s renomovanými sólistami ako Peter Schreier, Magdaléna Hajóssyová, Peter Dvorský, Dagmar Pecková, Sergej Kopčák, Angelika May, Josef Suk, Jiří Bárta, Shizuka Ishikawa, Raphael Walfish a ďalší. Interpretačné umenie M. Lapšanského je zachytené na početných rozhlasových, televíznych i štúdiových nahrávkach. Od roku 1994 exkluzívne nahráva pre firmu Supraphon. Roku 1995 získal spolu s violončelistom Jiřím Bártom cenu Supraphonu a Cenu Zlatej harmónie za CD nahrávku so sonátami Rachmaninova, Schnittkeho a Pärta. Roku 1997 získal Cenu Classic za nahrávku roka (Zdeněk Fibich: Nálady, dojmy a upomínky – súbor 12 CD). Roku 1999 dostal cenu za najlepšiu českú nahrávku roku 1998 (Leoš Janáček: Zápísník zmizelého s Petrom Strakom a Dagmar Peckovou, Klavírna sonáta es mol). Okrem spomenutých ocenení za prvotriedne nahrávky získal aj Európsku cenu Gustava Mahlera na rok 2002, ktorú v spolupráci s Európskou úniou každoročne udeľuje Európska únia umenia za kreatívny hudobný čin, nekonvenčný a progresívny prínos do kontextu kultúry a za podporu hudobného umenia. Marián Lapšanský nedávno nahral CD so španielskou hudbou, ako aj CD s klavírnym kvartetom a klavírnym kvintetom Z. Fibicha. V ostatných rokoch koncertoval v Japonsku, Španielsku, Poľsku, Kanade, Turecku, Grécku, Egypte, Juhoafrickej republike, Maďarsku či Kuvajte. Marián Lapšanský zohráva pozoruhodnú úlohu ako organizátor slovenského hudobného života, o. i. ako umelecký riaditeľ Medzinárodného festivalu Musica nobilis a prezident Medzinárodnej klavírnej súťaže J. N. Hummela v Bratislave. V súčasnosti zároveň pôsobí ako generálny riaditeľ Slovenskej filharmónie. Je často pozývaný ako

člen porôt medzinárodných klavírných súťaží, o. i. na medzinárodných klavírných súťažiach F. Liszta v Budapešti, L. van Beethovena v Bonne, A. Skrjabina v Grossete, Prix Amadeo v Aachene, Premio Giuliano Pecar v Gorizii, či Medzinárodnej súťaži komornej hry v Frankfurte. Jeho študenti získali už viac ako 30 rôznych ocenení na medzinárodných interpretačných súťažiach. K jeho ďalším záväzkom patrí aj pedagogická činnosť na vysokých hudobných školách v Bratislave a Prahe a prednáša ja na zahraničných univerzitách (Japonsko, USA a iné).

Galéria hudby

29. 5. 2013 o 18.00 hod.

FACES piano trio

Ivana Pristašová – husle

Boris Bohó – violončelo

Ladislav Fančovič – klavír

PROGRAM:

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)

Klavírne trio c mol, op. 1/3

Allegro con brio

Andante cantabile con Variazioni

Minuetto. Quasi allegro

Finale. Prestissimo

Piotr Iljič Čajkovskij (1840 – 1893)

Klavírne trio a mol, op. 50

Pezzo elegiaco

Tema con variazioni: Andante con moto

Triá pre husle, violončelo a klavír Ludwiga van Beethovena sú základným reper-toárovým kameňom každého klavírneho tria. Málokedy sa však na pódiu objavuje Beethovenov prvý opus, ktorý obsahuje tri triá – Es dur, G dur a c mol. Tretie *Klavírne trio c mol* je z roku 1793. Napriek nízkemu opusovému číslu sa jedná o zrelé dielo, kde počujeme veľa z beethovenovských typických znakov, ktoré sa neskôr ešte viac vyprofilovali. Skladba dôkladne dodržiava klasický 4-častový sonátový cyklus. V roku 1817 toto dielo Beethoven prepracoval do podoby sláčikového kvinteta, ktoré vyšlo pod opusovým číslom 104.

Klavírne trio a mol, +-op. 50 P. I. Čajkovského bolo skomponované na prelome rokov 1881 a 1882. Čajkovskij ho venoval pamiatke jeho blízkeho priateľa a učiteľa Nikolaja Rubinsteina. Je to gigantická kompozícia, ktorá by sa svojim trvaním aj koncepciou mohla kludne zaradiť do kategórie symfonických diel. Paradoxne napriek trvaníu takmer 50 minút trio pozostáva len z dvoch častí. Všetky tri party vyžadujú absolútne zreých interpretov a sú tu na nich kladené tie najvyššie nároky po všetkých stránkach. Po symfonickej prvej časti nasleduje variačná druhá časť, kde Čajkovskij majstrovsky v každej variácii vystihol iný charakter a štýl. Variácie vyúsťujú do živelného finále a burácajúceho návratu témy z prvej časti tria.

Ladislav Fančovič

FACES piano trio

je iniciatíva a umelecká realizácia výrazných interpretačných osobností v rámci atraktívneho komorného zoskupenia – klavírne trio. Interpreti majú bohaté medzinárodné koncertné skúsenosti a ako všestranne zameraní umelci odohrali množstvo koncertov a nahrávok vo významných komorných a orchestrálnych telesách. FACES piano trio spĺňa všetky predpoklady reprezentatívneho komorného telesa pre špičkové koncertné pódia.

Ivana Pristašová

Po ukončení Konzervatória u prof. A. Vrtela pokračovala v štúdiu na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni u M. Frischenschlagersa a E. Tchougaevy. Od roku 2000 bola Ivana Pristašová koncertným majstrom komorného orchestra "Komorní sólisti Bratislava" s ktorým absolvovala veľa úspešných koncertov na Slovensku i v zahraničí. Popri sólistickej činnosti je aj vyhľadávanou komornou interpretkou klasickej a súčasnej tvorby. Pravidelne spolupracuje s poprednými komponistami ako G. F. Haas, H. Lachenmann, G. Sciarrino, B. Furrer, G. Kurtág, E. Poppe a. i. Ivana Pristašová koncertuje s ensemblami špecializovanými na súčasnú hudbu ako Klangforum Wien, Contrechamp ensemble, Ensemble XX. Jh, Österreichisches ensemble für neue Musik Salzburg, je členom Phace / contemporary music und Wiener Collage Ensemble. V roku 2002 založila vo Viedni sláčikové trio "Trio EIS", ktorému už boli venované početné kompozície 21. storočia od roku 2008 spolu s Ladislavom Fančovičom (klavír) a Borisom Bohó (violončelo) vytvárajú súbor "FACES piano trio", s ktorým koncertujú najmä na slovenských pódioch. Ivana Pristašová pravidelne účinkuje na významných festivaloch ako Wien Modern, Agora Festival Paris, Salzburger Festspiele, Biennale Venedig, Schleswig-Holstein Festival, Ruhrtriennale a na Slovensku je pravidelným hosťom slovenského festivalu "Konvergencie". Ivana Pristašová sa venuje aktívne aj iným hudobným žánrom ako world music a jazz. Od roku 2008 sa podieľa na novom projekte renomovaného telesa "Vienna Art Orchestra". Ivana Pristašová nie je iba kvalitným výkonným umelcom, ale takisto vyhľadávanou pedagógičkou. V súčasnosti vedie husľovú triedu na Konzervatóriu v Innsbrucku.

Boris Bohó

Po absolútoriu Konzervatória v Bratislave (Mgr. art. Karol Filipovič v rokoch 1990 – 1996) si svoje hudobné vzdelanie rozšíril o ročné štúdium na AMU v Prahe pod vedením Daniela Veisa. Od roku 1997 pokračoval v štúdiu na VŠMU v Bratislave pod vedením prof. Jozefa Podhoranského a neskôr doc. Jána Slávika. Ešte ako študent konzervatória sa úspešne zúčastnil súťaží slovenských konzervatórií v Bratislave a v Žiline, kde obsadil dvakrát 1. miesto. Štúdium si doplnil viacerými interpretačnými kurzami (sólo violončelo a komorná hra) pod vedením Daniel String Quartet, Levona Chilingriana, Dannila Shafrana a Raphaela Perrauda. Boris Bohó je všestranný typ umelca – sólista, komorný hráč, orchestrálny hráč – a na poste vedúceho skupiny alebo zástupcu vedúceho skupiny orchestrov pôsobil vo viacerých komorných a symfonických orchestroch (Capella Istropolitana, Komorní sólisti Bratislava, Solistes Europeens Luxemburg,

Slovenská filharmónia a Symfonický orchester slovenského rozhlasu v Bratislave).

Ladislav Fančovič

Ukončil štúdium na Konzervatóriu v Bratislave v triede Mgr. Petra Čermana s titulom "Najlepší absolvent roka" v roku 2000. V rokoch 1999 – 2000 študoval na Akadémii múzických umení v Prahe v triede prof. Mariana Lapšanského, a v rokoch 2000 – 2002 na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni u prof. Wolfganga Watzingera a v rokoch 2000 – 2005 na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede prof. Mariana Lapšanského. Viackrát sa stal finalistom a laureátom domácich a medzinárodných súťaží: medzinárodná klavírna súťaž F. Chopina v Mariánskych Láznach, medzinárodná súťaž E. Nyiregyhaziho v Krakove, súťaž študentov slovenských konzervatórií, medzinárodná klavírna súťaž Piano Bratislava, medzinárodná súťaž J. N. Hummela, súťaž Talent roku 2000, Talent roku 2002 atď. Svoje vzdelanie si dopĺňa účasťou na majstrovských kurzoch (Jan Wijn, Abbey Simon, Gyorg Sándor, Marián Lapšanský, Karl Heinz Kämmerling, Mikhail Voskresensky a pod). Viackrát vystúpil ako sólista so Slovenskou filharmóniou, Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu, Symfonickým orchestrom Českého rozhlasu, Pražskou komornou filharmóniou, Filharmóniou Bohuslava Martinů Zlín, Filharmóniou Hradec Králové, Solistes Europééns Luxembourg, Štátnou filharmóniou Košice, ŠKO Žilina, Pressburger Philharmoniker, Slovenským komorným orchestrom pod vedením dirigentov Ondreja Lenárda, Vladimíra Válka, Friedricha Haidera, Františka Vajnara, Jerzyho Swobodu, Leoša Svárovského, Martina Leginusa, Kirka Trevora, Justusa Franza, Mária Košika, Jacka Martina Händlera a ďalších. Popri sólistickej činnosti sa aktívne venuje aj komornej hudbe a je vyhľadávaným komorným hráčom. Ladislav Fančovič vydal pre vydavateľstvá Diskant, Pavlík Records a Slovak Radio Records 10 CD nosičov. Okrem koncertov na Slovensku účinkoval na významných festivaloch vo väčšine európskych krajín, Malajzii a USA.

Galéria hudby

10. 7. 2013 o 19.00 hod.

Solamente naturali

Miloš Valent, umelecký vedúci

Jan Rokyta (CZ) – cimbal, flauty

PROGRAM:

MUSICA GLOBUS

Perpetuum mobile (G. Ph. Telemann)

Vivement (G. Ph. Telemann, Rostock manuscript, 18. cen.)

Hungaricus 35 (Uhrovec Dance Collection 1730)

GALIA

Entree (G. Ph. Telemann)

HOLLAND

Branle (Jacob van Eyck, Der Fluyten Lust – hof 1656)

ALBA

Scotch tune (H. Purcell, Amphytrion)

ITALIA

Concerto alla rustica – Allegro (A. Vivaldi)

EURO – ASHKENAZ

Dance No. 277 (Uhrovec 1730)

En Kitzvo (Berlin manuscript, 18 cen.)

2 dances (Collection A. Sz. Keczer 1720)

BARBARO

Dance (Uhrovec 1730)

Les Janissaires (G. Ph. Telemann)

Nota Kurucz 1, 2 (Uhrovec 1730)

Zela trovke (ASK)

POLSKA

Hanaquoise (G. Ph. Telemann)

Dance No. 90 (coll. ASK)

Polonaise (G. Ph. Telemann, Rostock man.)

Dance G 10 (coll. ASK)

Hanac II, III (G. Ph. Telemann, Rostock man.)

Dance G 11 (coll. ASK)

Concerto Polonois – Allegro (G. Ph. Telemann) ▶▲

HUNGARIA

March (G. Ph. Telemann)

Verbung per il Violino (Coll. Pestini, 18. cen.)

Hungarice (Coll. Esztergom, 18. cen.)

Hungaricus No. 22, Dance No. 322, Dopschensis
(Uhrovec 1730)

Adagio (Coll. Saltus Hungarici Trencin, 18. cen.)

Dance B 14 (coll. ASK)

ANATOLIA

Mezzetin en Turc (G. Ph. Telemann)

Dances – selection (Coll. Ali Ufki, 18. cen.)

Les Turcs (G. Ph. Telemann)

Koncert sa koná v spolupráci so Slovenskou Orffovou spoločnosťou a Katedrou hudby Pedagogickej fakulty UKF v Nitre.

Program Musica Globus slovenského barokového súboru Solamente naturali je symbiózou skladieb komponovaných pod vplyvom ľudovej hudby (A. Vivaldi, G. Ph. Telemann, H. Purcell, a pod.) a piesní a tancov zo slovenských, moravských, nemeckých a anglických barokových rukopisov. Veľmi prirodzené a nenásilné prepojenie vykomponovaných skladieb z šľachtického dvora s rustikálnymi nápevmi z pomyselného ľudového "podzámku" je inšpirované trojmesačným pobytom G. Ph. Telemanna v hornom Sliezsku a jeho obdivom ľudových muzikantov. „Jeden večer s týmito hudcami mi dal dostatok inšpirácie pre zvyšok môjho života. Keď viete, ako dobre zúžitkovať túto hudbu, je v nej toľko, toľko dobrého!": takto hovorí Telemann o svojom pobyte v hornosliezskej Pszczyne. Slovanskou ľudovou hudbou inšpirované Telemannove skladby striedajú rúzne duvajúce rytmy zo slovenských hôr, rustikálny moritát "Žela trowke", uhorsky ladený Verbunk či kurucké a židovské melódie. Malý hudobný výlet na britské ostrovy je farebným spestrením prevažne karpatsky, uhorsky, židovsky aj balkánsky ladeného programu. Jednotlivé bloky tancov nám približujú pestrosť hudobnej kultúry v rôznych kútoch Európy, preto sme použili aj staré názvy krajín, aké sa používali v 18. storočí. Vo výpočte hudobných prameňov, ktoré obsahujú ľudové piesne a tance ako aj skladby G. Ph. Telemanna, treba spomenúť tieto: Uhrovecká zbierka (1730), Melodiarium Annae Szirmay-Keczer (1720), zbierka Orpheus pro rusticus (1698) Kristiana Hirschmentzla z kláštora na Velehrade, Manuscript Trenčín, Manuscript Pestini, Fer. Vigilarium Magister, Rostock Manuscript, Manuscript Esztergom Biblioteca, Berlin manuskript 18. stor. S výnimkou rukopisu z Trenčína, ktorý je originálne zachovaný v dvoch huslových hlasoch, je prevažná väčšina zbierok notovaná iba v jednom melodickom hlase. S odstupom storočí sa tieto pôvodné monodické zápisy stali historickou výzvou k citlivej harmonizácii, ako aj k hľadaniu inštrumentálnych farieb, ktoré by súčasnému poslucháčovi priblížili emócie týchto starodávnych piesní a tancov. Autorom programu a realizátorom hudobných úprav melódií zo slovenských rukopisov je huslista a umelecký vedúci súboru Solamente naturali Miloš Valent. Vďaka vzácnnej symbióze barokovej špecializácie, výrazného folklórneho fundamentu ako aj vrodeneho muzikantského inštinktu je Miloš Valent hudobnou osobnosťou, ktorá svojím interpretačným aj upravovateľským dielom spája svet ľudovej a klasickej hudby.

Jan Rokyta

Solamente naturali

Súbor pre starú hudbu Solamente naturali, ktorého zakladateľom a umeleckým vedúcim je huslista Miloš Valent, vznikol v roku 1995 ako flexibilná kombinácia umelcov rôznych odborností, ktorí sa chceli venovať prezentácii hudby 17. a 18. storočia. Repertoár je prvoradý a určuje presné obsadenie súboru. Tak je Solamente naturali raz triom či septetom, inokedy súborom barokového typu, predvádzajúcim barokové oratória s orchestrom a zborom. Členovia súboru majú úroveň sólových hráčov, radi objavujú neznáme teritória a púšťajú sa do náročných projektov. Špecifickosť súboru vyplýva z ojedinelého prístupu k interpretácii hudby 17. a 18. storočia. Zásadné je používanie dobových nástrojov a hľadanie inšpirácie v historických dokumentoch. Hlavnou devízou súboru je entuziazmus, tvorivosť a profesionálny prístup jeho členov, sprevádzaný spontánnosťou a prirodzenosťou – ako odhaľuje už samotný názov súboru. Repertoár súboru je bohatý a okrem základných majstrovských skladieb ponúka aj neznáme a ojedinelé diela slovenskej proveniencie. Dôležitou súčasťou súboru je spolupráca so zahraničnými umelcami ako Andrew Parrott, Steven Stubbs, Marek Štryncl, Otto Kargl, Jana Semerádová, Pheobe Cerrai, zborní Capella Nova Graz, Collegium Marianum a ďalšími. Je pravidelným hosťom festivalov starej hudby v Českej republike, vystúpil na prestížnych festivaloch ako napr. Bostonský festival starej hudby, Händlove slávnosti v Göttingene, Vantaa Barock Helsinki, Larvik Barock v Nórsku, na renomovanom Haydnovom festivale v Esterháze, úspešne sa prezentoval na koncertoch v Belgicku, Francúzsku, Holandsku, Nemecku, Poľsku, Švajčiarsku a Taliansku. Interpretáciu súboru možno počuť aj na CD realizovaných pre viaceré nahrávacie spoločnosti vrátane ECM (Umstatt, Pestrý zborník, Uhrovská zbierka, J. S. Bach – Motetten, V. Godár – Mater, Querela pacis, J. N. Hummel – Missa Solemnis, Mathilde de Guise, J. L. Bella – Church Music, C. Ph. E. Bach – Music for Hamburg, J. Ch. Bach – Amadis de Gaule, Dance collection from Uhrovec, Italian Concertos from Podolíneč a ďalšie), či v špeciálnych programoch venovaných barokovej hudbe v Rakúskom rozhlase.

Miloš Valent

je absolventom Konzervatória v Žiline a Vysokej školy múzických umení v Bratislave. Záujem o starú hudbu ho priviedol do súboru Musica aeterna, svoje vedomosti v tejto špecializácii si však rozširoval aj pôsobením v zahraničných súboroch starej hudby. V roku 1995 založil vlastný súbor Solamente naturali ako flexibilnú kombináciu umelcov rôznych odborností, ktorí sa chceli venovať prezentácii hudby 17. a 18. storočia na dobových nástrojoch. Názov súboru "Iba prirodzenosť" je synonymom umeleckého kréda Miloša Valenta, ktorého podstatným základom v oživení "starej hudby" je spontánnosť, prirodzenosť, často s jednoduchými prvkami, vychádzajúca zo schopností improvizácie a skúseností v oblasti ľudovej hudby. Miloš Valent pravidelne spolupracuje s prominentným súborom Tragicomedia, od roku 1997 je koncertným majstrom orchestra Teatro Lírico. Vďaka dlhoročnému umeleckému partnerstvu so Stephenom Stubbsom, popredným americkým lutnistom a umeleckým riaditeľom obidvoch uvedených súborov, vznikli rôzne projekty pre husle a lutnu. Významná je i jeho spolupráca s brémskym ansámblom Fiori Musicali (koncertný majster), Tirami Su v Londýne, FOG,

De Nederlandse Bachvereniging Utrecht, Bach Consort Wien, Concerto Copenhagen, Musicalische Compagny Berlin a českým súborom Musica Florea. So svojím súborom Solamente naturali realizoval 18 CD nahrávok pre rôzne spoločnosti. Vďaka svojim koreňom v tradícii folklóru a schopnosti improvizácie je Miloš Valent považovaný za všestranného hudobníka (špeciálne projekty s Bjarte Eike, Holland Baroque Society, Ritornello). Okrem starej hudby sa venuje crossover-projektom a spolupracuje s nórskym jazzovým hudobníkom Jonom Balke (Siwan). Pedagogicky pôsobil na KUG v Grazi, Musik Högskolan v Malmö, Conservatoire de Musique v Ženeve, Hochschule für Kunst v Brémach a na Týnskej škole v Prahe.

Jan Rokyta

študoval hru na cimbele u Ludmily Dadákovkej na Konzervatóriu v Bratislave a hru na zobcovej flaute u Waltra van Hauweho a Paula Leenhoutsa na Sweelinckovej hudobnej akadémii v Amsterdame. Svoju kariéru zahájil v cimbalovej muzike TECHNIK Ostrava, založenej v roku 1958 jeho otcom Janom Rokytom seniorom. V oblasti súčasnej vážnej hudby spolupracoval Jan Rokyta so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu a neskôr v Holandsku so súbormi Schönberg Ensemble, Nederlands Blazers Ensemble, Het Nieuw Ensemble a Het Prometheus Ensemble (Belgicko). V poslednej dobe je častým hosťom symfonických a komorných orchestrov v Nemecku a Rakúsku ako napr. Österreichisches Ensemble für Neue Musik a Radio-Symfonieorchester Südwestrundfunk Stuttgart. V oblasti svetového folklóru získal Jan Rokyta bohaté skúsenosti v orchestri Medzinárodného folklórneho divadla v Amsterdame, kde pôsobil v rokoch 1995 – 2002 ako inštrumentálny sólista a hudobný realizátor a v sezóne 2007 – 2008 ako hudobný riaditeľ tohto telesa. Vďaka skúsenostiam s mnohými hudobnými nástrojmi a štýlmi svetového folklóru spolupracuje pravidelne s barokovými súbormi Holland Baroque Society a Solamente naturali Bratislava. Spolupráca so židovskou speváčkou Shurou Lipovsky bola v roku 2004 korunovaná účasťou na medzinárodných festivaloch židovskej hudby v Krakove, Weimare a Amsterdame. Spolu s manželkou Liselotte Rokyta vytvoril netradičné nástrojové spojenie Panovej flauty a cimbalu. Koncertný program manželov Rokytových obsahuje folklórnu hudbu východnej Európy, ako aj transkripcie a pôvodné skladby pre Panovu flautu a cimbal.

GALÉRIA HUDBY BUDE POKRAČOVAŤ OD SEPTEMBRA 2013!
Sledujte našu webovú stránku www.nitrianskagaleria.sk.